Ng Siew Pian lwn Abd Wahid bin Abu Hassan, Kadi Daerah Bukit Mertajam & Satu yang lain

MAHKAMAH TINGGI (PULAU PINANG) — SAMAN PEMULA NO 24–750–91
ABDUL HAMID H
17 JULAI 1992

Acara Sivil *— Bidang kuasa — Perisytiharan — Sama ada Mahkamah Tinggi mempunyai bidang kuasa mengisytiharkan penghakiman atau perintah Mahkamah Kadi sah atau tidak — Perlembagaan Persekutuan perkara 121(1A)*

Undang-Undang Keluarga *— Perceraian — Permohonan membatalkan perkahwinan di Mahkamah Kadi — Pemohon beragama Islam — Pihak yang lain beragama Buddha — Sama ada Mahkamah Kadi mempunyai bidang kuasa membicarakan permohonan itu — Sama ada Mahkamah Kadi mempunyai bidang kuasa memerintah pembatalan perkahwinan itu — Perlembagaan Persekutuan perkara 121(1A), Senarai II (Senarai Negeri) Jadual Kesembilan — Enakmen Undang-Undang Pentadbiran Ugama Islam 1959 (Pulau Pinang) s 40 — Enakmen Undang-Undang Keluarga Islam 1985 (Pulau Pinang) s 46(2)*

Undang-Undang Keluarga *— Perceraian — Permohonan membatalkan perkahwinan di Mahkamah Tinggi — Pemohon tidak beragama Islam — Pihak yang lain beragama Islam — Sama ada Mahkamah Tinggi mempunyai bidang kuasa membicarakan permohonan itu — Akta Membaharui Undang-Undang (Perkahwinan dan Perceraian) 1976 s 51*

Plaintif dan defendan kedua telah berkahwin mengikut Ordinan Perkahwinan Sivil 1952. Pada masa perkahwinan itu, kedua-duanya beragama Buddha. Kemudiannya suami itu, defendan kedua, telah memeluk agama Islam dan telah memohon kepada Mahkamah Kadi, Bukit Mertajam untuk membatalkan perkahwinan itu atas alasan bahawa plaintif (isteri) belum memeluk agama Islam. Notis telah dikeluarkan oleh kadi (defendan pertama) memberitahu plaintif supaya hadir di Mahkamah Kadi pada masa yang tertentu. Selepas itu defendan pertama, tanpa kehadiran plaintif, membatalkan perkahwinan itu atas alasan bahawa plaintif enggan mengikut defendan kedua memeluk agama Islam. Plaintif, melalui saman pemula, telah memohon kepada Mahkamah Tinggi untuk mendapat deklarasi, antara lain, bahawa defendan pertama tidak mempunyai bidang kuasa untuk membuat perintah pada 21 Mei 1991 di Mahkamah Kadi, Daerah Bukit Mertajam bagi membubarkan perkahwinan plaintif dengan defendan kedua; bahawa perintah tersebut diisytiharkan tak sah; dan bahawa plaintif diberi kebebasan untuk mengemukakan petisyen perceraian di bawah s 51 Akta Membaharui Undang-Undang (Perkahwinan dan Perceraian) 1976.

Diputuskan, membenarkan sebahagian permohonan itu:

(1) Mahkamah Kadi, Daerah Bukit Mertajam tidak mempunyai bidang kuasa untuk membuat perintah membatalkan perkahwinan itu

atas permohonan defendan kedua kerana plaintif (defendan dalam permohonan itu) bukan beragama Islam, dan mahkamah itu hanya mempunyai bidang kuasa jika kedua-dua pihak beragama Islam.

(2) Seksyen 51 Akta Membaharui Undang-Undang (Perkahwinan dan Perceraian) 1976 membolehkan pihak yang tidak memeluk agama Islam membuat permohonan membatalkan perkahwinan itu. Maka jika plaintif (pihak yang tidak memeluk agama Islam) memohon pembatalan perkahwinannya di Mahkamah Tinggi, mahkamah itu mempunyai bidang kuasa untuk membicarakan permohonan itu dan membubarkan perkahwinan itu, walaupun pihak satu lagi (defendan kedua) beragama Islam kerana bidang kuasa Mahkamah Tinggi meliputi semua orang, tidak kira apa agamanya atau tidak beragama langsung.

(3) Mahkamah Tinggi tidak mempunyai bidang kuasa untuk mengisytiharkan sama ada sesuatu penghakiman atau perintah Mahkamah Kadi itu sah atau tidak. Berbuat demikian bererti mahkamah ini campur tangan dalam satu sistem kehakiman yang berasingan daripadanya. Perkara 121(1A) Perlembagaan Persekutuan sendiri cuba menjelaskan pengasingan bidang kuasa kedua-dua sistem mahkamah itu dan ia mesti dipatuhi.

(4) Seksyen 51 Akta Membaharui Undang-Undang (Perkahwinan dan Perceraian) 1976 tidak mensyaratkan plaintif perlu mendapat kebenaran untuk membuat permohonan di bawah seksyen itu. Maka soal pemberian kebenaran itu tidak timbul dan tiada perintah dibuat mengenainya.

[English summary

The plaintiff and the second defendant were married under the Civil Marriage Ordinance 1952. At the time they were married, both of them were Buddhists. Subsequently the husband, the second defendant, embraced Islam and he applied to the Court of the Kadi, Bukit Mertajam, to dissolve the marriage on the ground that the plaintiff (his wife) had not embraced Islam. A notice was issued by the kadi (first defendant) to the plaintiff informing her to attend at the Court of the Kadi at the stated time. Later, the first defendant, in the absence of the plaintiff, dissolved the marriage on the ground that the plaintiff had refused to follow the second defendant in embracing Islam. The plaintiff brought an originating summons to the High Court seeking declarations, inter alia, that the first defendant had no jurisdiction to make the order on 21 May 1991 in the Court of the Kadi, District of Bukit Mertajam to dissolve the marriage between the plaintiff and the second defendant; that the said order was void; and that the plaintiff be at liberty to present a petition for divorce under s 51 of the Law Reform (Marriage and Divorce) Act 1976.

Held, allowing the application in part:

(1) The Court of the Kadi, District of Bukit Mertajam has no jurisdiction to make the order dissolving the marriage on the applica-

A tion of the second defendant as the plaintiff (the defendant in that application) is not a Muslim, and the court only has jurisdiction if both parties are Muslims.

(2) Section 51 of the Law Reform (Marriage and Divorce) Act 1976 enables the party who has not embraced Islam to make an application to dissolve the marriage. Therefore, if the plaintiff (the party who had not embraced Islam) applies for a divorce at the High Court, the court has jurisdiction to hear the application and dissolve the marriage even though the other party (the second defendant) was a Muslim because the High Court's jurisdiction covers everyone, whatever his religion or if he had no religion at all.

(3) The High Court has no jurisdiction to declare whether the particular judgment or order of a Court of a Kadi is valid or not. To do so would mean that this court will interfere in a judicial system separate from its own. Article 121(1A) of the Federal Constitution itself has clarified the separation in the jurisdictions of the two judicial systems and it must be followed.

(4) Section 51 of the Law Reform (Marriage and Divorce) Act 1976 does not make it a condition that the plaintiff has to obtain the leave of the court to make an application under that section. The question of leave therefore does not arise and no order is made in this respect.]

[*Editorial Note*: The plaintiff has appealed to the Supreme Court vide Civil Appeal No 01–26–92.]

Kes-kes rujukan

1 *Dalip Kaur v Pegawai Polis Daerah, Balai Polis Daerah, Bukit Mertajam & Anor* [1992] 1 MLJ 1 (diikuti)

2 *Majlis Agama Islam Pulau Pinang lwn Isa Abdul Rahman & Satu yang lain* [1992] 2 MLJ 244 (diikuti)

Undang-undang rujukan

Akta Membaharui Undang-Undang (Perkahwinan dan Perceraian) 1976 s 51

Enakmen Undang-Undang Keluarga Islam 1985 (Pulau Pinang) s 46(2)

Enakmen Undang-Undang Pentadbiran Ugama Islam 1959 (Pulau Pinang) s 40

Perlembagaan Persekutuan perkara 121(1A), Senarai II (Senarai Negeri) Jadual Kesembilan

Gooi Hock Seng (*Shan & Gooi*) bagi pihak plaintif.

Ahmad Zaki bin Haji Husin (Penasihat Undang-Undang Negeri Pulau Pinang) bagi pihak defendan pertama.

Abdul Razak bin Yaacob (*Razak & Co*) bagi pihak defendan kedua.

Abdul Hamid H: Fakta-fakta dalam kes ini tidak dipertikaikan. Plaintif telah berkahwin dengan defendan kedua pada 17 Disember 1973 di Pejabat Pendaftaran Perkahwinan di Bukit Mertajam mengikut Ordinan Perkahwinan Sivil 1952. Plaintif (isteri) telah dilahirkan sebagai seorang yang beragama Buddha dan pada masa ini masih beragama Buddha. Terdapat dua orang anak daripada perkahwinan itu.

Pada 3 Mei 1991, defendan kedua (suami), yang dahulunya juga beragama Buddha, telah memeluk agama Islam.

Dalam bulan Mei 1991, defendan kedua, selepas memeluk agama Islam, membuat permohonan tak bertarikh di Mahkamah Kadi, Bukit Mertajam untuk membatalkan perkahwinan itu atas alasan plaintif (isteri) belum memeluk agama Islam.

Pada 20 Mei 1991, plaintif menerima melalui pos satu notis bertarikh 17 Mei 1991, yang dikeluarkan oleh defendan pertama (kadi) memberitahu plaintif supaya hadir di Mahkamah Kadi, Bukit Mertajam pada 20 Mei 1991 untuk perbicaraan permohonan itu. Plaintif tidak hadir di mahkamah itu pada 20 Mei 1991. Sayugia diambil perhatian bahawa notis itu diterima olehnya pada hari perbicaraan itu ditetapkan untuk dijalankan.

Pada esoknya, 21 Mei 1991, tanpa kehadiran plaintif, defendan pertama membatalkan perkahwinan itu atas alasan bahawa plaintif enggan mengikut defendan kedua memeluk agama Islam. Walau bagaimanapun perintah itu cuma mula berkuatkuasa selepas tiga bulan daripada tarikh defendan kedua memeluk agama Islam. Ini adalah satu syarat yang ditetapkan oleh hukum syarak bagi pembubaran perkahwinan bukan Islam atas alasan seperti yang dibuat itu. Nyata di sini bahawa permohonan dan perintah pembubaran itu dibuat sebelum tempoh itu tamat.

Plaintif melalui saman pemula, memohon kepada mahkamah ini untuk mendapat deklarasi seperti berikut:

1 Bahawa defendan pertama tidak mempunyai kuasa perundangan yang sah dan/atau bidang kuasa untuk membuat perintah pada 21 Mei 1991 di Mahkamah Kadi Daerah, Bukit Mertajam bagi membubarkan perkahwinan plaintif dengan defendan kedua.

2 Bahawa perintah tersebut diberikan oleh defendan pertama untuk pembubaran perkahwinan plaintif dan defendan kedua adalah menyalahi undang-undang, batal, tak sah serta tidak mempunyai kesan perundangan.

3 Bahawa perkahwinan plaintif dengan defendan kedua adalah masih sah dari segi perundangan dan juga masih wujud.

4 Bahawa plaintif diberi kebebasan untuk mengemukakan petisyen perceraian di bawah s 51 [Akta Membaharui Undang-Undang (Perkahwinan dan Perceraian) 1976] dan juga untuk semua relif sampingan yang diperuntukkan di dalam Akta tersebut.

5 Bahawa asas mana perintah tersebut dibuat, iaitu, keengganan plaintif mengikut defendan kedua untuk menjadi seorang Muslim, adalah melanggar hak perlembagaan plaintif dengan sewenang-wenangnya untuk menganut dan mengamal agama pilihannya sendiri.

Walaupun kes ini nampaknya mudah, tetapi sebenarnya ia membangkitkan beberapa persoalan undang-undang yang amat rumit.

Yang Berhormat Penasihat Undang-Undang Negeri Pulau Pinang yang mewakili defendan pertama, membangkitkan bantahan awal bahawa mah-

kamah ini tidak mempunyai bidang kuasa mendengar permohonan ini. Ini adalah kerana, permohonan ini, pada hakikatnya mengkehendaki mahkamah ini membuat keputusan sama ada suatu keputusan Mahkamah Kadi itu sah atau tidak. Mahkamah Kadi bukan satu tribunal yang terletak di bawah bidang kuasa Mahkamah Tinggi. Mana-mana pihak yang tidak puas hati dengan sesuatu keputusan Mahkamah Kadi boleh merayu kepada jawatan-kuasa rayuan, beliau menghujahkan.

Eloklah saya memutuskan persoalan sama ada mahkamah ini mempunyai bidang kuasa mendengar permohonan ini atau tidak, terlebih dahulu.

Tidak syak bahawa peruntukan undang-undang yang paling berkenaan dalam hal ini ialah perkara 121 Perlembagaan Persekutuan, terutama sekali fasal (1A) yang mengatakan bahawa Mahkamah Tinggi Malaya dan Mahkamah Tinggi Borneo 'shall have no jurisdiction in respect of any matter within the jurisdiction of the Syariah Courts'.

Mahkamah Agung dalam kes *Dalip Kaur v Pegawai Polis Daerah, Balai Polis Daerah, Bukit Mertajam & Anor*[1] telah mentafsirkan peruntukan ini. Hashim Yeop A Sani HB (Malaya) berkata, di halaman 7:

> The new cl 1A art 121 of the Constitution effective from 10 June 1988 has taken away the jurisdiction of the civil courts in respect of matters within the jurisdiction of the Syariah Courts. But that clause does not take away the jurisdiction of the civil court to interpret any written laws of the states enacted for the administration of Muslim law.

Baru-baru ini mahkamah itu berhadapan dengan persoalan itu sekali lagi, iaitu dalam kes *Majlis Agama Islam Pulau Pinang lwn Isa Abdul Rahman & Satu yang lain.*[2] Dalam kes itu plaintif-plaintif memohon perisytiharan yang jelas adalah mengenai hukum syarak di samping memohon satu injunksi.

Mahkamah Agung memutuskan bahawa Mahkamah Tinggi mempunyai bidang kuasa kerana Mahkamah Syariah tidak mempunyai bidang kuasa mengeluarkan perintah injunksi, dan bidang kuasa mengeluarkan perintah injunksi adalah terletak di bawah bidang kuasa Mahkamah Tinggi.

Meneliti permohonan plaintif dalam kes ini, adalah nyata bahawa prayer pertama, iaitu sama ada Mahkamah Kadi mempunyai bidang kuasa membuat perintah yang dibuatnya itu, melibatkan tafsiran undang-undang, tegasnya Perlembagaan Persekutuan dan Undang-Undang Pentadbiran Ugama Islam 1959 (Pulau Pinang dan Seberang Perai). Berdasarkan penghakiman Mahkamah Agung dalam kes *Dalip Kaur*[1] saya berpendapat mahkamah ini mempunyai bidang kuasa membicara dan memutuskan persoalan itu.

Di peringkat ini saya tidak hendak membincangkan prayer-prayer lain dahulu, kerana saya berpendapat, jika mahkamah ini mempunyai bidang kuasa berkenaan satu prayer pun adalah memadai untuk membolehkan mahkamah ini membicarakan kes ini.

Alasan kedua mengapa saya berpendapat bahawa mahkamah ini mempunyai bidang kuasa adalah berdasarkan keputusan Mahkamah Agung dalam kes *Majlis Agama Islam Pulau Pinang lwn Isa Abdul Rahman.*[2] Apa yang saya faham sebagai ratio decidendi penghakiman itu ialah, jika Mahkamah Syariah tidak mempunyai bidang kuasa untuk membicarakan sesuatu tuntutan *dan* Mahkamah Tinggi mempunyai bidang kuasa dalam hal itu, maka, walaupun tuntutan itu memerlukan dibuat keputusan

berkenaan persoalan hukum syarak, Mahkamah Tinggi tidak ditegah oleh perkara 121(1A) Perlembagaan Persekutuan daripada membicarakan tuntutan itu.

Di sini perlulah saya memutuskan sama ada Mahkamah Kadi, Bukit Mertajam mempunyai bidang kuasa membicarakan tuntutan defendan kedua dan sama ada mahkamah ini mempunyai bidang kuasa untuk membubarkan perkahwinan berkenaan, jika dibuat.

Dalam memutuskan persoalan ini, pertama sekali, kita perlu merjuk kepada peruntukan Perlembagaan Persekutuan.

Senarai II (Senarai Negeri), Jadual Kesembilan Perlembagaan Persekutuan, antara lain, memperuntukkan:

> 1 Except with respect to the Federal Territories of Kuala Lumpur and Labuan, Islamic law and personal and family law of *persons professing the religion of Islam*, including the Islamic law relating to ... marriage, divorce ..., maintenance ...; the constitution, organisation and procedure of Syariah courts *which shall have jurisdiction only over persons professing the religion of Islam* ...

Jelas di sini bahawa Perlembagaan Persekutuan hanya memberi bidang kuasa kepada Mahkamah Syariah ke atas orang-orang yang menganut agama Islam sahaja.

Seksyen 40 Enakmen Undang-Undang Pentadbiran Ugama Islam 1959 (Pulau Pinang) mempunyai peruntukan berkenaan dengan bidang kuasa Mahkamah Kadi Besar dan Mahkamah Kadi, antara lain, seperti berikut:

> (3) The Courts of the Kathi Besar shall —
> (a) ...
> (b) in its civil jurisdiction hear and determine all actions and proceedings *in which all the parties profess the Muslim Religion* and which relate to:
>
> (i) betrothal, marriage, divorce, nullity of marriage, judicial separation, or nushuz;
>
> (4) Except as otherwise provided in any written law, the Court of a Kathi shall —
>
> (a) ...
> (b) in its civil jurisdiction hear and determine all such actions and proceedings as the Court of the Kathi Besar is authorized to hear and determine, in which the amount in dispute or value of the subject matter does not exceed one thousand dollars, or is not capable of estimation in terms of money.

Adalah jelas daripada peruntukan ini bahawa Mahkamah Kadi Besar atau Mahkamah Kadi hanya mempunyai bidang kuasa ke atas orang-orang yang menganut agama Islam. Ini adalah selaras dengan peruntukan Perlembagaan Persekutuan yang kepadanya saya telah rujukkan. Peruntukan sebaliknya, jika dibuat tanpa terlebih dahulu meminda peruntukan Perlembagaan Persekutuan, akan bercanggah dengan peruntukan Perlembagaan itu, dan tentu sekali tak sah.

Yang Berhormat Penasihat Undang-Undang Negeri menghujahkan bahawa Mahkamah Kadi itu mempunyai bidang kuasa untuk mendengar permohonan defendan kedua di mahkamah itu. Mengikutnya, bidang kuasa

itu diberi oleh s 46 Enakmen Undang-Undang Keluarga Islam 1985 (Pulau Pinang):

> (2) Jika salah satu pihak kepada sesuatu perkahwinan bukan Islam memeluk agama Islam, maka perbuatan yang demikian tidak boleh dengan sendirinya berkuatkuasa membubarkan perkahwinan itu melainkan dan sehingga disahkan sedemikian oleh Mahkamah.

Perlu diambil perhatian bahawa 'mahkamah' ditafsirkan oleh undang-undang itu sebagai bererti 'Mahkamah Kadi atau Kadi Besar, mengikut mana yang berkenaan, yang ditubuhkan di bawah s 39 Enakmen Pentadbiran'.

Yang Berhomat Penasihat Undang-Undang itu menghujahkan bahawa peruntukan s 46(2) itu adalah tambahan kepada peruntukan s 40 Undang-Undang Pentadbiran Ugama Islam 1959 kerana s 40(4) undang-undang yang disebut terakhir itu bermula dengan kata-kata 'Except otherwise provided by any written law ...'.

Dengan penuh hormat, dalam penghakiman saya, tafsiran seperti itu, tidak betul atas tiga sebab. Pertama, peruntukan s 46(2) Enakmen Undang-Undang Keluarga Islam 1985 itu adalah bersifat perisytiharan (declaratory). Ia tidak memberi bidang kuasa. Ia cuma boleh dipakai jika Mahkamah Kadi diberi bidang kuasa. Kedua, bidang kuasa seperti itu tidak boleh diberi melalui undang-undang itu tanpa pindaan yang selaras dibuat kepada Senarai II Jadual Kesembilan Perlembagaan Persekutuan. Selagi peruntukan Senarai II Jadual Kesembilan itu masih kekal seperti yang ada pada masa ini, peruntukan s 46(2) Enakmen Undang-Undang Keluarga Islam 1985 itu, jika ia bermaksud memberi bidang kuasa kepada Mahkamah Kadi, adalah bercanggah dengan peruntukan Perlembagaan Persekutuan dan oleh itu tak sah. Ketiga, kata-kata 'Except as provided by any written law' itu adalah berkaitan dengan jenis kes atau had-had yang disebut dalam perenggan (a) dan (b) sub-s (4) s 40 itu. Ia bukan satu pengecualian kepada had bidang kuasa ke atas orang-orang Islam yang dengan jelas disebut oleh Senarai II Jadual Kesembilan, Perlembagaan Persekutuan dan s 40(3)(b) Enakmen Undang-Undang Pentadbiran Ugama Islam 1959 itu.

Kesimpulannya, dalam penghakiman saya, Mahkamah Kadi berkenaan tidak mempunyai bidang kuasa untuk mendengar permohonan defendan kedua, kerana defendan dalam tuntutan itu (plaintif dalam kes ini) bukan beragama Islam.

Sebaliknya, adakah Mahkamah Tinggi mempunyai bidang kuasa untuk membubarkan perkahwinan berkenaan jika permohonan dibuat di Mahkamah Tinggi?

Jawapannya terdapat dalam s 51 Akta Membaharui Undang-Undang (Perkahwinan dan Perceraian) 1976:

> 51(2) Where one party to a marriage has converted to Islam, the other party who has not so converted may petition for divorce:
>
> Provided that no petition under this section shall be presented before the expiration of the period of three months from the date of the conversion.

Perlu diambil perhatian bahawa seksyen ini membolehkan pihak yang tidak memeluk agama Islam membuat permohonan membatalkan perkahwinan

itu. Seksyen ini nampaknya tidak memberi hak kepada pihak yang memeluk agama Islam untuk memohon. A

Walau bagaimanapun, jika pihak yang tidak memeluk agama Islam memohon, maka Mahkamah Tinggi mempunyai bidang kuasa membicarakannya, walaupun pihak satu lagi beragama Islam, kerana bidang kuasa Mahkamah Tinggi meliputi semua orang, tidak kira apa agamanya atau tidak beragama langsung. B

Tetapi, bagaimana jika pihak yang tidak memeluk agama Islam tidak memohon, tetapi pihak yang memeluk agama Islam hendak memohon? Di mahkamah mana ia hendak memohon? Dia tidak boleh memohon di Mahkamah Tinggi. Mahkamah Kadi pula tidak mempunyai bidang kuasa untuk membicarakan kes itu kerana satu pihak bukan beragama Islam. Di C sini nampaknya terdapat satu 'lacuna' yang patutlah badan perundangan memberi perhatian dan membuat pindaan-pindaan yang perlu. Jika saya boleh mencadangkan, rasanya eloklah kuasa diberi kepada Mahkamah Tinggi untuk membubarkan perkahwinan seperti itu kerana perkahwinan itu bukan perkahwinan Islam, dan biasanya pun Mahkamah Tinggilah yang D mempunyai bidang kuasa membubarkan perkahwinan bukan Islam. Rasanya, eloklah bidang kuasa diberi kepada satu mahkamah sahaja untuk membubarkan perkahwinan seperti ini. Jika tidak mungkin akan timbul keadaan di mana terdapat dua perintah yang bercanggah.

Daripada perbincangan setakat ini adalah nyata bahawa Mahkamah Kadi tidak mempunyai bidang kuasa untuk membicarakan permohonan E defendan kedua, manakala Mahkamah Tinggi mempunyai bidang kuasa untuk membubarkan perkahwinan yang sama, jika plaintif membuat permohonan di mahkamah ini.

Dalam keadaan ini, memakai prinsip yang ditetapkan oleh Mahkamah Agung dalam kes *Majlis Agama Islam Pulau Pinang lwn Isa Abdul Rahman,*[2] F saya berpendapat bahawa mahkamah ini mempunyai bidang kuasa untuk membicarakan permohonan plaintif ini.

Maka, eloklah saya memberi jawapan kepada prayer (1) sekarang. Sebenarnya jawapannya sudah jelas daripada perbincangan saya sebelum ini: Mahkamah Kadi, Bukit Mertajam tidak mempunyai bidang kuasa membuat perintah yang dibuatnya pada 21 Mei 1991 atas permohonan G defendan kedua itu kerana plaintif (defendan dalam permohonan itu) bukan beragama Islam dan mahkamah itu hanya mempunyai bidang kuasa jika kedua-dua pihak beragama Islam.

Prayer kedua, pada hakikatnya meminta mahkamah ini mengisytiharkan bahawa perintah berkenaan 'menyalahi undang-undang, batal, tak sah serta H tidak mempunyai kesan perundangan'.

Sebenarnya perintah yang dipohon ini adalah susulan kepada persoalan pertama yang sudah dijawab, dan jawapannya sudah jelas. Jika perintah itu satu keputusan 'subordinate court' seperti yang ditafsirkan oleh s 3 Akta Mahkamah Kehakiman 1964 atau mana-mana tribunal atau pihak berkuasa lain yang terletak di bawah kawalan keadilan Mahkamah Tinggi, perintah I yang dipohon dalam prayer kedua itu patutlah diberi. Tetapi Mahkamah Kadi bukan 'subordinate court' seperti yang ditafsirkan oleh Akta Mahkamah Kehakiman 1964. Ia adalah sebuah mahkamah yang terletak di bawah satu

A sistem keadilan yang berasingan daripada mahkamah ini. Ia terletak di bawah bidang kuasa Kerajaan Negeri, manakala mahkamah ini berada di bawah bidang kuasa Kerajaan Persekutuan. Rayuan daripadanya pergi kepada jawatankuasa rayuan yang diperuntukkan dalam s 41 Enakmen Undang-Undang Pentadbiran Ugama Islam 1959 dan bukan kepada mahkamah ini.

B Dalam keadaan ini, adalah penghakiman saya bahawa Mahkamah Tinggi tidak mempunyai bidang kuasa untuk mengisytiharkan sama ada sesuatu penghakiman atau perintah Mahkamah Kadi itu sah atau tidak. Berbuat demikian bererti mahkamah ini campur tangan dalam satu sistem kehakiman yang berasingan daripadanya. Perkara 121(1A) Perlembagaan Persekutuan C sendiri cuba menjelaskan pengasingan bidang kuasa kedua-dua sistem mahkamah ini. Ia mesti dipatuhi.

Atas alasan ini, saya tidak membuat apa-apa perisytiharan mengenai prayer kedua.

Berkenaan prayer ketiga, kesannya adalah sama dengan prayer kedua. Atas alasan yang sama, saya juga tidak membuat apa-apa perintah D mengenainya.

Saya serahkan kepada jawatankuasa rayuan untuk menimbang sama ada hendak membuat ulangkaji (revision) ke atas perintah Mahkamah Kadi berkenaan, di bawah s 42 Enakmen Undang-Undang Pentadbiran Ugama Islam 1959 itu. Nampaknya, itulah satu-satunya cara yang ada untuk E mengatasi masalah yang berbangkit daripada perintah yang dibuat oleh Kadi, Bukit Mertajam itu. Plaintif tidak boleh merayu kepada jawatankuasa rayuan kerana dia bukan beragama Islam dan jawatankuasa itu juga tidak mempunyai bidang kuasa ke atas orang-orang bukan Islam. Lagi pula tempoh untuk membuat rayuan telah luput.

Berkenaan dengan prayer keempat, sebenarnya s 51 Akta Membaharui F Undang-Undang (Perkahwinan dan Perceraian) 1976 tidak mensyaratkan bahawa plaintif perlu mendapat kebenaran (leave) untuk membuat permohonan di bawah seksyen itu. Maka soal kebenaran mahkamah ini yang dipohon itu tidak timbul dan tiada perintah dibuat mengenainya.

Berkenaan dengan prayer kelima, persoalan ini tidak dihujahkan oleh G kedua-dua pihak. Oleh sebab itu, dan memandangkan kepada jawapan saya kepada prayer pertama, saya juga tidak membuat apa-apa perintah mengenainya.

Kesimpulannya, saya mengisytiharkan bahawa Mahkamah Kadi, Daerah Bukit Mertajam tidak mempunyai bidang kuasa untuk membuat perintah yang dibuatnya pada 21 Mei 1991. Kos permohonan ini kepada plaintif.

H *Sebahagian permohonan dibenarkan.*

Dilaporkan oleh Prof Ahmad Ibrahim

I